

Ewa Miklaszewska

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Pokryzysowa reregulacja europejskiego rynku bankowego. Skutki dla Polski

1. Wprowadzenie

Nadzór finansowy powinien zapewnić stabilność systemową, bezpieczeństwo banków i innych instytucji finansowych, sprawny i przejrzysty sposób prowadzenia transakcji oraz ochronę konsumenta usług finansowych¹. Na efektywne wypełnianie tych funkcji bardzo duży wpływ mają kształt i struktura organizacyjna nadzoru, który ewoluuje, dostosowując swoje formy do pełnionych funkcji². W okresie powojennym w priorytetach regulacyjnych dominowała kwestia bezpieczeństwa, stąd do lat 70. ubiegłego wieku prawie nie było kryzysów bankowych w krajach OECD. Banki przyjmowały silne ograniczenia w zamian za pewność warunków działania. Deregulacje rynków finansowych od lat 80. i boom dwóch kolejnych dekad zostały zdyskontowane w 2004 r. przez nowy liberalny system regulacyjny, tzw. Bazyleę II.

Z perspektywy pokryzysowej widać, że Bazyleę II zbudowano na częściowo błędnych założeniach – oparto się na danych historycznych i ryzyku traktowanemu w izolacji, ponadto założono, że organy regulacyjne nie rozumieją w pełni złożonej działalności bankowej i ścisły nadzór może zostać zastąpiony przez dyscyplinę rynkową. Nie odniesiono się także do tendencji w otoczeniu bankowym, presji ze strony tzw. *shadow banking system* i konkurencji ze strony rynków kapi-

¹ *Banking Supervision at the Crossroads*, red. T. Kuppens, H. Prast, S. Wesseling, E. Elgar Publishing, Cheltenham 2003.

² V. Acharya, P. Wachtel, I. Walter, *International Alignments of Financial Sector Regulation* [w:] *Restoring Financial Stability: How to Repair a Failed System*, red. V. Acharya, M. Richardson, Wiley, Hoboken, NJ 2009.

tałowych, niedoszacowano też ryzyka systemowego, związanego z dominacją dużych instytucji finansowych. Bazylea II okazała się więc niewystarczającym systemem regulacyjnym³.

Po wielu konsultacjach Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, w rozszerzonym składzie⁴, doprowadził do podpisania w 2010 r. nowych regulacji mikroostrożnościowych – tzw. Bazylei III, które zostały później zatwierdzone przez przywódców politycznych grupy G-20 na spotkaniu w Seulu w październiku 2010 r.⁵ W Bazylei III skupiono się na wzmocnieniu regulacji ostrożnościowych – podniesienie minimalnego poziomu kapitału akcyjnego do 7% i całościowego do 10,5% aktywów ważonych ryzykiem w okresie 2013–2019 – i bardziej restrykcyjnej definicji kapitału⁶. Regulacje dotyczące ryzyka makroekonomicznego nie zostały zaakceptowane na szczycie w Seulu i pozostawiono je do opracowania przez Financial Stability Board. Nowy globalny reżim regulacyjny Bazylea III skoncentrował się zatem początkowo na poziomie mikroostrożnościowym. Jego dopełnieniem stały się ustawy modyfikujące struktury nadzorcze w USA i Unii Europejskiej uchwalone w 2010 r., koncentrujące się w dużym stopniu na poziomie makroekonomicznym.

2. Budowa pokryzysowej europejskiej architektury regulacyjnej

Kryzys pokazał niską efektywność istniejącej sieci nadzoru bankowego w wielu krajach, która nie zapewniła dostatecznej stabilności finansowej narodowym rynkom, oraz potrzebę większej centralizacji i koordynacji decyzji nadzorczych na szczeblu paneuropejskim czy globalnym, np. w sytuacji upadłości transgranicznego Fortisu czy potrzeby koordynacji systemów gwarantowania depozytów w Unii Europejskiej, aby zapobiec arbitrażowi między poszczególnymi krajami.

³ Por. F. Allen, A. Babus, E. Carletti, *Financial Crises: Theory and Evidence*, „Annual Review of Financial Economics” 2009, nr 1; R. Masera, *Reforming Financial Systems after the Crisis: A Comparison of EU and USA*, „PSL Quarterly Review” 2010, vol. 63, nr 255.

⁴ Skład Komitetu Bazylejskiego rozszerzono z 13 krajów do 27. Obecnie tworzą go przedstawiciele nadzoru z następujących krajów: Argentyna, Australia, Belgia, Brazylia, Kanada, Chiny, Francja, Niemcy, Hongkong, Indie, Indonezja, Włochy, Japonia, Korea, Luksemburg, Meksyk, Holandia, Rosja, Arabia Saudyjska, Singapur, RPA, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Turcja, Wielka Brytania i USA.

⁵ A. Giovannini, *Financial System Reform Proposals from First Principles*, „CEPR Policy Insight” 2010, nr 45; T. Beck, D. Coyle, M. Dewatripont, X. Freixas, P. Seabright, *Bailing Out the Banks: Reconciling Stability and Competition*, CEPR Report, London 2010.

⁶ *Raport o stabilności systemu finansowego*, NBP, Warszawa, grudzień 2010, s. 78.

Pierwszą próbą koordynacji funkcjonowania rynków finansowych UE był Financial Services Action Plan (FSAP, 1999–2005), który jednak nie zakończył się sukcesem. Toteż Ecofin KE powołał komitet pod przewodnictwem A. Lamfalussy'ego, który opracował raport na temat konieczności konwergencji rynków finansowych UE. Zgodnie z propozycjami zawartymi w raporcie powołano trzy komisje – CEBS (bankowość), CESR (papiery wartościowe) i CEIOPS (ubezpieczenia) w celu wspierania wymiany najlepszych praktyk pomiędzy państwami członkowskimi i sektorami oraz ułatwienia konwergencji regulacji. Rozwiązania te również okazały się niewystarczające. W następstwie globalnego kryzysu finansowego lat 2007 i 2008 Komisja Europejska rozpoczęła nową inicjatywę opartą na zaleceniach komisji de Larosière'a, która opracowała podstawy nowego systemu regulacji europejskich.

Od 1 stycznia 2011 r. w Unii Europejskiej funkcjonuje nowy Europejski System Nadzoru Finansowego, którego celem jest zapewnienie stabilności finansowej i zaufania do systemu finansowego oraz ochrona konsumentów usług finansowych⁷. W skład Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego wchodzi:

1) Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board – ESRB),

2) Europejskie Urzędy Nadzoru (European Supervisory Authorities – ESA), powołane w miejsce dotychczas funkcjonujących komitetów nadzorców europejskich (CEBS, CEIOPS, CESR) i umiejscowione w dotychczasowych siedzibach tych komitetów, czyli w Londynie, Frankfurtcie i Paryżu:

– Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority – EBA),

– Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (European Insurance and Occupational Pensions Authority – EIOPA),

– Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (European Securities and Markets Authority – ESMA).

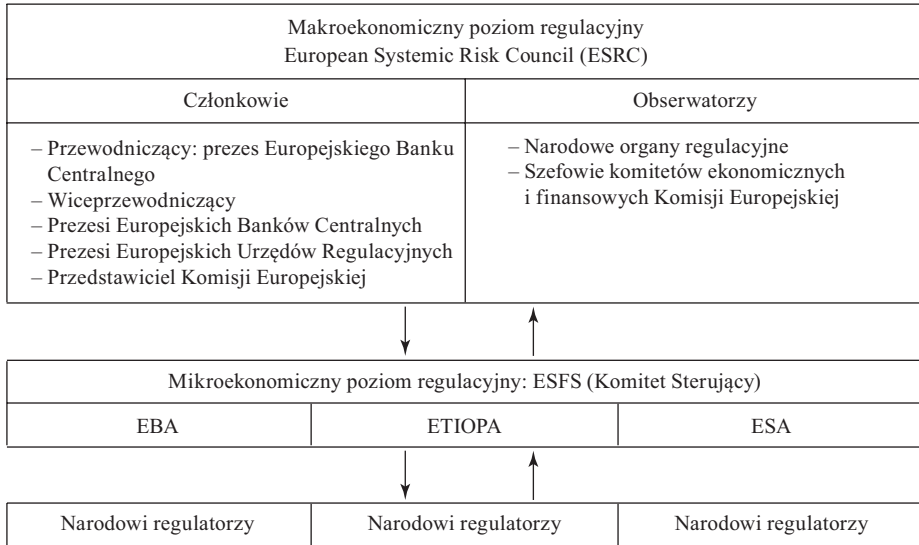
3) Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru (Joint Committee),

4) właściwe organy lub organy nadzoru państw członkowskich określone w odpowiednich aktach unijnych.

Nowe Europejskie Urzędy Nadzoru mają szeroko zdefiniowany zakres uprawnień i kompetencji. Do ich zadań należy m.in. przyczynianie się do ustanowienia wspólnych standardów i praktyk nadzorczych, spójnego stosowania aktów unijnych, przeprowadzanie analizy wzajemnych ocen właściwych organów (*peer review*), monitorowanie zmian na rynkach podlegających ich kompetencjom, w tym ścisła współpraca z ESRB w zakresie monitorowania ryzyka systemowego. Urzędy te nie sprawują bezpośredniego nadzoru nad instytucjami finansowymi.

⁷ *Europejski System Nadzoru Finansowego*, Komisja Nadzoru Finansowego, www.knf.gov.pl (15.03.2011).

wymi, ale mają możliwość wydawania w określonych sytuacjach decyzji wiążących krajowe organy nadzoru. Urzędом zostały przyznane również kompetencje związane z ochroną konsumentów.

Rys. 1. Nowa europejska architektura regulacyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie: R. Masera, *op. cit.*; D. Masciandaro, M.J. Nieto, M. Quintyn, *Will They Sing the Same Tune? Measuring Convergence in the New European System of Financial Supervisor*, „IMF CEPR, Policy Insight” 2009, nr 37.

Najważniejsze decyzje w ramach poszczególnych Europejskich Urzędów Nadzoru będą podejmowane przez Rady Organów Nadzoru, których członkami będą: reprezentanci wszystkich właściwych krajowych organów nadzoru, którym będzie przysługiwać prawo głosu, a także (bez prawa głosu) przewodniczący danego Urzędu; jeden przedstawiciel Komisji Europejskiej; jeden przedstawiciel ESRB i po jednym przedstawicielu z dwóch pozostałych Europejskich Urzędów Nadzoru. W ramach każdego Urzędu ustanowiono dwa kierownicze stanowiska – przewodniczącego oraz dyrektora wykonawczego. Nowi przewodniczący Europejskich Urzędów Nadzoru, zatwierdzeni przez Parlament Europejski, objęli swoje funkcje od 1 marca 2011 r.; są to: Holender Steven Maijoor w EIOPA, Włoch Andrea Enria w EBA i Portugalczyk Gabriel Bernadino w ESMA.

Głównym zadaniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, która funkcjonuje przy Europejskim Banku Centralnym, jest efektywne monitorowanie różnych rodzajów ryzyka systemowego. ESRB współpracuje w tym zakresie z Economic and Monetary Affairs Committee (ECON) Parlamentu Europejskiego.

Główny organ decyzyjny ESRB to Rada Generalna, której członkowie z prawem głosu reprezentują krajowe banki centralne (jeśli nadzór zlokalizowany jest poza bankiem centralnym jego przedstawiciele biorą udział w posiedzeniach Rady Generalnej bez prawa głosu). Komitet Sterujący Rady wspiera proces decyzyjny ESRB, przygotowując posiedzenia Rady Generalnej oraz monitorując postępy w bieżącej pracy ESRB.

Podstawą prawną nowej architektury nadzoru finansowego jest pięć aktów prawnych Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 24 listopada 2010 r. i jeden akt o charakterze nieustawodawczym⁸:

- Rozporządzenie nr 1092/2010 w sprawie wspólnotowego nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym i ustanowienia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego,
- Rozporządzenie nr 1093/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego,
- Rozporządzenie nr 1094/2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych,
- Rozporządzenie nr 1095/2010 w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych,
- Dyrektywa 2010/78/UE w sprawie zmiany dyrektyw 1998/26/WE, 2002/87/WE, 2003/6/WE, 2003/41/WE, 2003/71/WE, 2004/39/WE, 2004/109/WE, 2005/60/WE, 2006/48/WE, 2006/49/WE i 2009/65/WE w odniesieniu do uprawnień Europejskiego Urzędu Nadzoru (określana jako Omnibus I),
- Rozporządzenie Rady UE nr 1096/2010 z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie powierzenia Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególnych zadań w zakresie funkcjonowania Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego.

Powołanie nowych organów regulacyjnych poprzedziły liczne konsultacje, w których uczestniczyły także polskie instytucje nadzorcze. W stanowisku zajętym przez Komisję Nadzoru Finansowego w sprawie reformy europejskiej architektury nadzorczej⁹ pozytywnie oceniono propozycję utworzenia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego. Jeśli chodzi o europejski nadzór mikroostrożnościowy, ocena jest w zasadzie również pozytywna, szczególnie w zakresie możliwości poddania procesowi wiążącej mediacji spraw podległych nadzorcom instytucji grupowych (akceptacja modeli wewnętrznych, monitorowanie transakcji wewnątrzgrupowych, koncentracji ryzyka, wypłacalności całej grupy, ryzyka konfliktu interesów pomiędzy podmiotami znajdującymi się w grupie, prawidłowości zarządzania ryzykiem, rzetelności i poprawności kontroli wewnętrznej). Odnosnie do możliwości przekazywania na poziom europejski uprawnień nad-

⁸ *Europejski System...*

⁹ Komisja Nadzoru Finansowego, informacja z dnia 14 października 2009 r., www.knf.gov.pl.

zorców lokalnych, Komisja Nadzoru Finansowego podziela stanowisko Rządu RP z dnia 16 czerwca 2009 r., zgodnie z którym: „przeniesienie pewnych kompetencji nadzorczych na poziom instytucji europejskiej powinno odbywać się z analogicznym przeniesieniem odpowiedzialności za podejmowane przez te instytucje działania”¹⁰.

3. Zmiany w nadzorach krajowych państw europejskich po kryzysie

W Unii Europejskiej regulacja historycznie była umiejscowiona w banku centralnym lub niezależnej instytucji współpracującej z bankiem centralnym. Jednak w okresie boomu poprzedniej dekady banki uniwersalne coraz częściej wchodziły na rynki kapitałowe i ubezpieczeniowe, stosunkowo mniej regulowane. Stało się to bodźcem do działań integrujących struktury nadzorcze w niektórych krajach. System „meganadzoru” pierwsze wprowadziły kraje skandynawskie (Norwegia w 1986 r., Dania w 1988 r., Szwecja w 1992 r. i Finlandia w 1993 r.). Jednak dopiero powołanie nadzoru zintegrowanego przez Wielką Brytanię w 1997 r. (The Financial Services Authority – FSA) rozpowszechniło ten model (m.in. w Australii – 1998 r., Japonii – 1998 r., na Węgrzech – 2000 r., w Estonii – 2001 r., Niemczech – 2002 r., Austrii – 2002 r., Belgii – 2004 r. oraz w Polsce w latach 2006–2008). Po 2002 r. popularny stał się również model integracji określany jako „holenderski”, polegający na integracji nadzoru ostrożnościowego nad wszystkimi instytucjami finansowymi w strukturach banku centralnego. Na model ten zdecydowały się m.in. Irlandia w 2003 r., Słowacja w 2006 r. i Czechy w 2006 r. Tak więc przed kryzysem istniało znaczne zróżnicowanie struktur nadzoru w krajach europejskich (tabela 1).

Tabela 1. Organizacja nadzoru finansowego w państwach Unii Europejskiej (2008 r.)

Umiejscowienie nadzoru	Kraje	Liczba krajów
W banku centralnym	Bułgaria, Cypr, Czechy, Grecja, Holandia, Hiszpania, Litwa, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Włochy, Irlandia	13
Rozwiązania pośrednie	Austria, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy	5
Nadzór wydzielony do niezależnej instytucji	Belgia, Dania, Luksemburg, Łotwa, Malta, Polska, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania	9

Źródło: *Postęp prac nad utworzeniem nowej architektury nadzoru finansowego w UE*, NBP, Warszawa, lipiec 2010, www.nbp.pl/nowa_architektura_nadzoru_finansowego_w_ue_postep_prac_07_2010.

¹⁰ *Ibidem*.

Problemy, jakie pojawiły się na rynku brytyjskim po wybuchu kryzysu finansowego, wywołały masową krytykę FSA, co spowodowało propozycję odwrócenia reformy z 1997 r. W 2010 r. the Chancellor of the Exchequer zaproponował rozwiązanie FSA i podzielenie jej zadań między Bank Anglii i nowo utworzone agencje. Zgodnie z założeniami przygotowywanej reformy, która powinna zakończyć się w 2012 r., Bank Anglii będzie odpowiadał za nadzór makro- i mikroostrożnościowy. W Banku Anglii powstaną dwie instytucje:

- Prudential Regulation Authority (PRA), która będzie odpowiadać za nadzór nad firmami finansowymi, takimi jak banki, banki inwestycyjne, towarzystwa budowlane i firmy ubezpieczeniowe,
- Financial Policy Committee (FPC), który będzie odpowiedzialny za kwestie stabilności finansowej. Do jego zadań będzie należało monitorowanie i ograniczanie ryzyka systemowego.

Ponadto powołana zostanie agencja chroniąca konsumenta usług finansowych – Consumer Protection and Markets Authority (CPMA)¹¹.

Podobną reformę postuluje Bundesbank, w którym do 2002 r. sprawowany był nadzór bankowy¹². Po reformie z 2002 r. utworzono nową instytucję nadzorczą Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) skupiającą trzy niezależne dotąd nadzory: bankowy, ubezpieczeniowy i inwestycyjny. Niemiecki bank centralny zachował wyłączne uprawnienia w zakresie nadzoru analitycznego (*off-site supervision*) i wspólne z BaFin kompetencje inspekcyjne. W październiku 2010 r. pojawiła się propozycja wyłączenia nadzoru bankowego z BaFin i przeniesienia całości odpowiedzialności za nadzór bankowy do Bundesbanku, choć przyszłość tej propozycji jest mniej pewna niż analogicznej w Wielkiej Brytanii¹³.

We francuskim modelu nadzoru bankowego organ nadzoru (Commission bancaire) kierowany był przez Prezesa Banku Francji, ale ulokowany był poza strukturami Banku. Natomiast organ wykonawczy znajdował się w Banku Francji. Mimo że nadzór francuski relatywnie dobrze poradził sobie z sytuacją kryzysową, władze francuskie uznały, iż konieczne jest dalsze wzmocnienie procesu nadzorczego. Na mocy *The Banking and Financial Regulation Act* z 2010 r. powołano zintegrowaną agencję odpowiedzialną za licencjonowanie i nadzór nad bankami i sektorem ubezpieczeń ACP (Autorité de Contrôle Prudentiel), która połączyła poprzednie funkcje kilku komisji nadzorczych. Akt ten wzmocnił też drugi filar nadzoru – AMF (Autorité des Marchés Financiers, Financial Markets

¹¹ www.fsa.gov.uk/pages/Library/Communication/PR/2010/174.shtml (grudzień 2010).

¹² K. Engelen, *Germany's Fight over BaFin*, *The International Economy*, Winter 2010.

¹³ *Instytucjonalna organizacja nadzoru finansowego w krajach UE*, NBP, Departament Systemu Finansowego, Warszawa, listopad 2009.

Authority)¹⁴. Francja zatem zdecydowała się na krok w przeciwnym kierunku niż Wielka Brytania, pogłębiając zintegrowany model nadzoru finansowego zbudowany na dwóch filarach, niezależnie od banku centralnego. Powołano też radę ds. ryzyka systemowego.

4. Nowa architektura regulacyjna – skutki dla Polski

W okresie pokryzysowym zarówno w Unii Europejskiej, jak i na innych obszarach wprowadzono szereg fundamentalnie nowych rozwiązań nadzorczych. W wielu krajach zmodyfikowano umiejscowienie nadzoru bankowego, wzmacniając kompetencje banków centralnych. W UE wprowadzono nowe europejskie instytucje nadzorcze, zarówno w skali mikro-, jak i makroostrożnościowej. Oba poziomy regulacyjne mają różne punkty odniesienia, co ilustruje tabela 2.

Tabela 2. Poziomy regulacyjne

Charakterystyki	Poziom mikro	Poziom makro
Ryzyko	pojedynczego banku	systemowe
Cel	ochrona deponentów	uniknięcie strat PKB
Powiązania rynkowe	bez znaczenia	istotne

Źródło: E. Nier, *On the Governance of Macroprudential Policies*, FRB Chicago 13th International Banking Conference, September 2010.

Nowa architektura regulacyjna na rynku finansowym przenosi podejmowanie wielu decyzji na nowy europejski poziom. European System of Financial Supervisors będzie miał daleko idące uprawnienia, potencjalnie mogące być źródłem konfliktu z krajowymi władzami nadzorczymi w krajach UE. Może pojawić się pewien chaos co do stopnia podległości czy nakładanie się obszarów regulacji. Istnieje też niechęć państw członkowskich do rezygnacji z autonomii i odpowiedzialności za rynki narodowe. Wielu analityków uważa rozwiązania makroostrożnościowe (ESRC) za mniej kontrowersyjne. Jednak złożona struktura regulacyjna, oparta na wielu nowych agencjach będzie kosztowna, a znaczną część kosztów mają pokryć narodowe organy regulacyjne.

Koszty i obciążenia administracyjne są szczególnie dotkliwe dla krajów goszczących, takich jak Polska, dla których ryzyko systemowe jest mniejszym priorytetem niż np. kontrola nad zagranicznymi oddziałami kredytowymi. Ponadto w nowej literaturze przedmiotu wskazuje się, że kryzys lat 2007 i 2008 w wielu

¹⁴ C. Nommick, *Creation of a Prudential Control Authority for the Banking and Insurance Industries*, Banking Law, February 2010.

przypadkach nie został właściwie zdiagnozowany. Obecnie zwraca się uwagę przede wszystkim na złe modele biznesowe banków, oparte na nadmiernej dźwigni w połączeniu z finansowaniem długoterminowych aktywów przez zobowiązania krótkoterminowe, co ma wpływ głównie na obszar mikroekonomiczny, podczas gdy wiele nowych rozwiązań dotyczy obszaru makroekonomicznego.

5. Podsumowanie

Banki działające w Polsce weszły w kryzys lat 2007 i 2008 w stosunkowo dobrym stanie i w czasie kryzysu nie była konieczna ich gruntowna restrukturyzacja. Tradycyjny model biznesowy pośrednictwa bankowego, który dominuje w Europie Środkowo-Wschodniej, okazał się więc najbezpieczniejszy. Polskie banki będą musiały jednak uczestniczyć (i ponosić koszty) w nowej europejskiej architekturze regulacyjnej. Harmonizacja rynków finansowych i rozwiązań regulacyjnych jest potrzebna w skali europejskiej, jednak dla Polski, jak też innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej reforma regulacyjna powinna mieć nie tylko charakter stabilizacyjny, ale proefektywnościowy – w tym zakresie inne są priorytety europejskich krajów wysoko i słabiej rozwiniętych.

W budowie nowej architektury finansowej w zasadzie nie uczestniczyły państwa Europy Środkowo-Wschodniej, które są biernymi odbiorcami nowych regulacji. Mimo że krótkoterminowe skutki kryzysu wydają się dla Polski niewielkie (spowolnienie wzrostu, mniejsza rentowność i efektywność, jednak bez negatywnego wpływu na ogólną stabilność sektora bankowego), długoterminowy wpływ może być silnie ujemny. Kryzys utrwalił tradycyjny model polskiej bankowości, co może mieć negatywny wpływ na długoterminową innowacyjność i wzrost gospodarczy, który musi być oparty na innowacji i podejmowaniu ryzyka, również na rynku finansowym. Nastąpi też dalsza marginalizacja Europy Środkowo-Wschodniej jako obszaru decyzyjnego na rynku bankowym: nie mamy znaczących central bankowych, nie będziemy mieć przedstawicieli w europejskich ciałach decyzyjnych, będziemy biernym odbiorcą globalnych trendów.

Dla krajów takich jak Polska, z bardzo silną obecnością kapitału zagranicznego, w tym globalnych grup bankowych, ważną kwestią jest wzmocnienie roli nadzorczy goszczącego i możliwości wpływania na działalność transgranicznych instytucji finansowych. Wydaje się, że nowa architektura europejska osłabia kompetencje nadzoru krajowego w tym zakresie.

Literatura

- Acharya V., Cooley T.F., Richardson M., Walter I., *Regulating Wall Street: The Dodd-Frank Act and the New Architecture of Global Finance*, Wiley, New Jersey 2011.
- Acharya V., Wachtel P., Walter I., *International Alignments of Financial Sector Regulation [w:] Restoring Financial Stability: How to Repair a Failed System*, red. V. Acharya, M. Richardson, Wiley, Hoboken, NJ 2009.
- Allen F., Babus A., Carletti E., *Financial Crises: Theory and Evidence*, „Annual Review of Financial Economics” 2009, nr 1.
- Anayiotos G., Toroyan H., Vamvakidis A., *The Efficiency of Emerging Europe’s Banking Sector before and after the Recent Economic Crisis*, „Financial Theory and Practice” 2010, vol. 34/3.
- Banking Supervision at the Crossroads*, red. T. Kuppens, H. Prast, S. Wesseling, E. Elgar Publishing, Cheltenham 2003.
- Beck T., Coyle D., Dewatripont M., Freixas X., Seabright P., *Bailing out the Banks: Reconciling Stability and Competition*, CEPR Report, London 2010.
- Countries & Regions*, „IMF Survey Magazine” 2009, www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2009/INT011409A.htm.
- Demirgüç-Kunt A., Huizinga H., *Bank Activity and Funding Strategies: The Impact on Risk and Return*, CEPR Discussion Paper No. 7170, 2009.
- Engelen K., *Germany’s Fight over BaFin*, The International Economy, Winter 2010.
- EU Banking Structures*, ECB, Frankfurt, October 2008.
- Europejski System Nadzoru Finansowego*, Komisja Nadzoru Finansowego, www.knf.gov.pl (15.03.2011).
- Giovannini A., *Financial System Reform Proposals from First Principles*, „CEPR Policy Insight” 2010, nr 45.
- Institutionalna organizacja nadzoru finansowego w krajach UE*, NBP, Departament Systemu Finansowego, Warszawa, listopad 2009.
- Kudma Z., *The EU Financial Market Policy: Evolution, Innovation and Research Outlook*, Institute for European Integration Research, Working Paper No. 04, 2009.
- Lensin R., Meesters A., Naaborg I., *Bank Efficiency and Foreign Ownership: Do Good Institutions Matter?* „Journal of Banking and Finance” 2008, nr 32.
- Masciandaro D., Nieto M.J., Quintyn M., *Will They Sing the Same Tune? Measuring Convergence in the New European System of Financial Supervisor*, „IMF CEPR, Policy Insight” 2009, nr 37.
- Masera R., *Reforming Financial Systems after the Crisis: A Comparison of EU and USA*, „PSL Quarterly Review” 2010, vol. 63, nr 255.
- Nier E., *On the Governance of Macprudential Policies*, FRB Chicago 13th International Banking Conference, September 2010.
- Nommick C., *Creation of a Prudential Control Authority for the Banking and Insurance Industries*, Banking Law, February 2010.
- Postęp prac nad utworzeniem nowej architektury nadzoru finansowego w UE*, NBP, Warszawa, lipiec 2010, www.nbp.pl/nowa_architektura_nadzoru_f finansowego_w_ue_postep_prac_07_2010.

- Raport o stabilności systemu finansowego*, NBP, Warszawa, grudzień 2010.
- Schuetz S.A., *Structured Finance Influence on Financial Market Stability*, MPRA Paper No. 23574, June 2010, <http://mpra.ub.uni-muenchen.de/23574/>.
- Transition Report 2010*, Chapter 3: *Developing Local Currency Finance*, EBRD, 17 November 2010.
- Weber A., *The Reform of Financial Supervision and Regulation in Europe*, The Deutsche Bundesbank, March 2010.

The Post-Crisis Reregulation of the European Banking Market. Implications for Poland

The global financial crisis has revealed the low effectiveness of the existing network for supervising the financial market. The objective of the paper is to offer an answer to the question whether the new European financial supervision architecture, approved in 2010, is likely to perform its functions more effectively. Banks operating on the Polish market were not directly affected by the crisis; moreover, the systemic risk is less significant on the market with a traditional business model of bank activities. Therefore, the consequences of new global solutions aimed to recover the macro- and microeconomic stability of the global banking market are likely to have a negative impact on the effectiveness of Polish banks.

Ewa Miklaszewska – doktor habilitowany, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Finansów, Katedra Finansów.

Zainteresowania naukowo-badawcze: globalna architektura regulacyjna, reregulacja rynku bankowego w okresie pokryzysowym, efektywność rynku bankowego, strategie i modele biznesowe banków komercyjnych.

e-mail: uumiklas@cyf-kr.edu.pl